

ŁUKASZ MALINOWSKI

MAŁY
PRZEWODNIK
PO HISTORII
POLSKI

6. NASTĘPCY

Postuchajcie Ani. Teraz będzie trochę trudniej, bo nasi władcy często się zmieniali i bywali bardzo kłótniwi, dlatego w Polsce wybuchały wojny domowe.

Jan Matejko, Mieszko II Lambert. Fot. Wikimedia Commons

Mieszko II

Po śmierci Bolesława Chrobrego w 1025 roku władzę objął jego syn **Mieszko II**. Szybko okazało się jednak, że nasz kraj nie jest jeszcze do końca zjednoczony i wiele osób zbuntowało się przeciwko nowemu księciu. Nawet jego bracia nie chcieli go za władcę! Dodatkowo na nasz kraj uderzyły wojska Cesarstwa Niemieckiego i oddziały z Rusi Kijowskiej. Mieszko II uciekł z kraju, a później został pojmany przez Czechów i okaleczony. Władzę w Polsce przejął zaś **Bezprym**, jego przyrodni brat. W piersi Mieszka II biło jednak lwie serce. Uciekł z więzienia, zgromadził armię, powrócił do kraju i ponownie objął rządy. Zniszczonej potęgi nie dało się jednak szybko odbudować. Książę zmarł w 1034 roku i nasz kraj znów pogrzyżył się w chaosie.

Wojciech Gerson, Kazimierz Odnowiciel, 1884. Fot. Wikimedia Commons

Kazimierz Odnowiciel

Lokalni wodzowie zbuntowali się przeciw dynastii **Piastów** i przez kilka lat Polska nie miała jednego władcy. Dodatkowo nasz kraj najechał czeski książę **Brzetysław** i zajął **Śląsk**. Wtedy do dzieła przystąpił **Kazimierz**, syn Mieszka II. Młody Piast zdobył pomoc cesarza niemieckiego i zaczął odzyskiwać utracone przez jego rodzinę ziemie. Najpierw opanował Kraków, który został nową stolicą Polski. Potem zdobył Mazowsze i Śląsk. Ożenił się z córką króla Rusi. Za cel

postawił sobie ponowne zjednoczenie kraju. Zwalczał podziały. Odbudowywał grody i kościoły, dzięki czemu zaczęto go nazywać **Kazimierzem Odnowicielem**.

Bolesław Śmiały

W 1058 roku władcą został **Bolesław Szczodry**, zwany też **Śmiałym**, syn zmarłego Kazimierza. Nowy władca zawarł sojusz z Rusią i Węgrami, dzięki czemu zapanował pokój a Polska znów stała się silnym państwem. Bolesław odbudował organizację kościelną i utworzył nowe biskupstwa. Poprosił też papieża o prawo założenia królewskiej korony i otrzymał zgodę. W 1076 roku odbyła się druga w historii naszego państwa koronacja i Polska znów miała króla. Nie wszystko układało się jednak po myśli Bolesława. W kraju wybuchł bunt rycerzy. Rozgniewany król stłumił powstanie i surowo ukarał winnych. W obronie prześladowanych stanął biskup Krakowa o imieniu **Stanisław**. Królowie bardzo nie lubią jednak, gdy się ich krytykuje. Bolesław Szczodry uznał duchownego za zdrajcę i nakazał go zabić. To doprowadziło do kolejnego buntu, tym razem tak wielkiego, że król musiał w podskokach uciekać na Węgry, gdzie później zmarł.

Wojciech Gerson, Kazimierz Odnowiciel, 1884. Fot. Wikimedia Commons

Władysław Herman

Zwolniony tron objął młodszy brat Bolesława, Władysław Herman. Zadowolony z tytułem księcia, nie dążył do królewskiej korony, a większość władzy oddał swojemu wojewodzie (to taki urzędnik) **Sieciechowi**. Nie były to udane lata dla Polski. Z czasem książę dopuścił do władzy swoich synów, Zbigniewa i Bolesława, a oni obalili potężnego Sieciecha. Po śmierci Władysława Hermana w roku 1102 wybuchła zaś wojna domowa między braćmi. Zwyciężył Bolesław, który został nowym księciem Polski.

Bolesław Krzywousty

Bolesław, którego zaczęto nazywać **Krzywoustym**, okazał się wielkim wojownikiem. Potrafił skutecznie bronić kraju przed najezdami obcych wojsk cesarskich. Największy z nich został bohatersko odparty pod **Głogowem** w 1109 roku. Księżę prowadził liczne wojny. Wyprawiał się na Morawy i do Węgier oraz podbił i przyłączył do kraju zachodnie Pomorze. Jednoczył kraj i tłumił w zarodku wszelkie bunty. Doczekał się czternastu dzieci, co było dla niego powodem do radości, ale i smutku. Pamiętał bowiem, jak sam w młodości walczył z bratem o władzę i nie chciał dopuścić, aby jego synowie rozpętali podobną wojnę domową. Przed śmiercią ogłosił więc testament, w którym podzielił kraj. Gdy zmarł w roku 1138, w Polsce rozpoczął się okres rozbicia dzielnicowego, który trwał ponad sto pięćdziesiąt lat.

Wspominanych władców określa się mianem „Pierwszych Piastów”. Jest to równocześnie pierwsza polska dynastia, czyli ród, którego protoplastą był legendarny Piast. Okres ten był bardzo burzliwy i charakteryzował się ciągłą walką o władzę, najczęściej bratobójczą.

CZY WIESZ, ŻE...

- Kazimierzowi Odnowicielowi nie udało się doprowadzić państwa do świetności z czasów Bolesława Chrobrego, ale scalił rozbite krainy i umocnił władzę.
- Święty Stanisław uważany jest za jednego z patronów Polski, obok świętego Wojciecha.
- Najstarszym polskim dokumentem, który przetrwał do naszych czasów jest list Władysława Hermana adresowany do katedry w Bambergu w Niemczech o wydanie dwóch złotych krzyży. List ten pochodzi z XI wieku.

DAWNIEJ TO BYŁO

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

CENTRUM DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
EDUKACYJNEGO, WARSZAWA POLSKA

MUZEUM
POCZĄTKÓW
PAŃSTWA
POLSKIEGO
W GNIEZNE